

Dosarul nr. 3ra-456/23
2-18098830-01-3ra-20042023

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești – R. Moșneguțu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bureti Vasile,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Bureti Vasile împotriva Consiliului Orășenesc Șoldănești,
privind obligarea de a executa decizia și de a efectua modificările în cadastrul
bunurilor imobile, anularea parțială a deciziilor, repararea prejudiciului moral și
compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2018, Bureti Vasile, prin intermediul avocatului Andrei Mandraburcă, a depus cererea de chemare în judecată îndreptată către Consiliul orășenesc Șoldănești.

La 10 iunie 2019, reclamantul a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat obligarea Consiliului local Șoldănești de-a executa decizia nr. 2/3 din 20 februarie 2014, efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile, prin radierea înscrierii efectuate în temeiul deciziei 20/38 din 06 decembrie 2012; anularea deciziei Consiliului local Șoldănești nr. 20/37 din 06 decembrie 2012 în partea suprafeței terenului cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,286 ha amplasat în or. Șoldănești str. Prieteniei, 14, ca proprietate publică din domeniul privat UAT or. Șoldănești, cu obligarea specialistului în reglementarea problemelor funciare să efectueze rectificările în cadastrul bunurilor imobile; anularea deciziei nr. 2-21 din 28 martie 2019 în partea suprafeței terenului aferent atribuit cu nr. cadastral xxxxx, în sensul în care să se vândă terenul aferent cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața 0,286 ha la construcțiile private amplasate în or. Șoldănești str. Prieteniei, 14, proprietar Vasile Bureti, cu modificarea borderoului de calcul și cu obligarea Primarului or. Șoldănești de a semna contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent cu nr. cadastral xxxxx, încasarea din contul Consiliului Orășenesc

Șoldănești a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a relatat că deciziile Consiliului local Șoldănești a căror legalitate se contestă, vin drept răspuns la cererea depusă de reclamant către Consiliul Orășenesc Șoldănești din 28.01.2013 privind vânzarea terenului aferent a trei construcții-bunuri imobile, proprietatea reclamantului, amplasate pe terenul nr. cadastral xxxxx.

Terenul cu nr. cadastral xxxxx, la momentul dobândirii de către reclamant a dreptului de proprietate asupra construcțiilor aveau suprafața de 0,286 ha.

Ulterior depunerii cererii de vânzare a terenului aferent, s-a aflat că prin decizia nr. 20/38 din 06.12.2012 a fost creat terenul cu nr. cadastral xxxxx.

Din spusele funcționarilor responsabile, anume acest fapt constituie o piedică pentru ca solicitarea de atribuire a terenului aferent construcțiilor private, conform planului anexat la cererea de atribuire a terenului aferent să fie satisfăcută.

Această decizie a fost contestată în instanța de judecată în ordinea contenciosului administrativ, proces încetat, ca urmare a faptului că prin decizia Consiliului local Șoldănești nr. 2/3 din 20.02.2014 a fost abrogată propria decizie acestei autorități cu nr. 20/38 din 06.12.2012.

În condițiile în care funcționarii primăriei nu au întreprins nimic, prin cererea prealabilă din 11.09.2017, s-a venit cu solicitarea de a efectua modificările în cadastrul bunurilor imobile, prin radierea înscrisurilor efectuate în temeiul deciziei nr. 20/38. Deoarece nu a existat nici un răspuns la cererea prealabilă s-a acționat în termenul prevăzut de Legea Contenciosului administrativ în instanța de judecată.

În cadrul ședinței de judecată din 04.10.2018, i-a fost prezentat înscrisuri, printre care și Decizia Consiliului local Șoldănești nr. 20/37 „Cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate al UAT asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0.2054 ha.

Despre această decizie a aflat pentru prima dată la 04.10.2018.

Atât la momentul emiterii deciziei cât și la momentul când au fost efectuate lucrările cadastrale, nu a fost informat despre existența acestei decizii, chiar dacă la acel moment era deja proprietarul construcțiilor amplasate pe terenul nr. cadastral xxxxx.

Consideră că interesele sale ca proprietar au fost afectate prin decizia Consiliului local Șoldănești nr. 20/37, prin care s-a micșorat suprafața acestui teren.

Decizia nr. 20/37 din 06.12.2012 pe care o consideră ilegală a stat la baza emiterii unei alte decizii nr. 2-21 din 28.03.2019, prin care Consiliul Local Șoldănești a decis vânzarea terenului aferent cu nr. cadastral 8301 113.007 cu suprafața de 0,2054 ha reclamantului.

Această ultimă decizie a stat la baza rațiunii înaintării cererii de concretizare, care vine la ceva mai mult de 6 ani de la data depunerii cererii de atribuire a terenului aferent, timp în care Consiliul local Șoldănești a format două terenuri distincte pe sectorul de teren pe care sunt amplasate bunurile proprietatea private ce îi aparține reclamantului, unul de 0,2054 ha. și altul de 0,1801 ha

Reclamantul a indicat că, toate deciziile Consiliului local Șoldănești emise în acest timp, au avut scopul tergiversării examinării cererii lui de atribuire a terenului

aferent, precum și micșorarea suprafeței de teren aferent pretins de către el în calitate de proprietar al construcțiilor aflate pe acest teren.

Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești din 11 februarie 2020, s-a respins acțiunea înaintată de Bureti Vasile împotriva Consiliului Orășenesc Șoldănești, privind obligarea de a executa decizia și de a efectua modificările în cadastrul bunurilor imobile, anularea parțială a deciziilor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 25 februarie 2020, Bureti Vasile a declarat apel împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2021, procesul în cauza de contencios administrativ, în ordine de apel, conform cererii de chemare în judecată înaintată de Bureti Vasile împotriva Consiliului orășenesc Șoldănești privind contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului și efectuarea modificărilor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a suspendat până la examinarea unei cauze conexe.

La 22 august 2022, avocatul Andrei Mandraburcă în interesele lui Vasile Bureti a depus cerere de reluare a procesului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2022, s-a admis cererea cu privire la reluarea procesului. S-a reluat procesul în cauza de contencios administrativ, în ordine de apel, conform cererii de chemare în judecată înaintată de Bureti Vasile împotriva Consiliului orășenesc Șoldănești privind contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului și efectuarea modificărilor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Bureti Vasile și s-a menținut hotărârea din 11 februarie 2020 a Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe, este una legală și întemeiată, iar argumentele expuse în cererea de apel au un caracter declarativ.

Referitor la cerința de a executa decizia, a menționat că reclamantul nu a înaintat acțiunea împotriva autorității execuționale, dar împotriva Consiliului or. Șoldănești, deși prin prisma art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, anume Primarul este acela care asigură executarea deciziilor consiliului local.

Ca urmare, a reținut că instanța de fond întemeiat a respins cerințele reclamantului, or, acestea au fost înaintate împotriva pârâtului necorespunzător și anume Consiliului or. Șoldănești, dar nu Primarului or. Șoldănești.

Referitor la cerința reclamantului privind anularea deciziilor Consiliului local Șoldănești nr. 20/37 din 06.12.2012 și nr. 2-21 din 28.03.2019, instanța de apel a menționat că, Consiliul local, ca proprietar de plin drept, asupra terenurilor, este îndreptățit de a decide cu privire la vânzare și suprafața vândută. Consiliul or. Șoldănești din poziția sa de titular al dreptului de proprietate, nu avea nici o obligație de a-l informa pe reclamant despre intenția sa de a forma un nou bun imobil sau de a separa și forma alte bunuri imobile, sau de a-și recunoaște dreptul de proprietate asupra terenului.

La 27 martie 2023, Bureti Vasile, reprezentat de avocatul Mandraburcă Andrei, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 10 aprilie 2023, recurentul a depus recursul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei și remiterea cauzei spre rejudecare Sau, cu titlu subsidiar, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Recurentul consideră că instanța de apel nu a examinat temeinic argumentele aduse în apel, ci a adoptat o abordare formalistă excesivă, contrară principiului contradictorialității și egalității în arme.

A invocat prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil și obliga instanțele să efectueze o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor prezentate de părți, susținând că lipsa examinării temeinice a argumentelor sale contravine acestui principiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Bureti Vasile, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 martie 2023. Dispozitivul deciziei a fost notificat reprezentantului recurentului, prin intermediul poștei electronice, la 02 martie 2023.

La 27 martie 2023, Bureti Vasile, reprezentat de avocatul Mandraburcă Andrei, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Copia deciziei integrale a fost notificată reprezentantului recurentului, prin poșta electronică, la 20 martie 2023.

Iar, motivarea recursului a fost depusă la 10 aprilie 2023.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la declararea recursului împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Bureti Vasile a respectat termenele prevăzute la art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios

administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Bureti Vasile, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Bureti Vasile, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc